

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

ชอ “หวอเหงียนย๊าป” นักการทหารผู้ยิ่งใหญ่ของกองทัพเวียดนามและของโลก อาจไม่คุ้นหู แต่ถ้าเปลี่ยนเป็น “โวเหงียนเกียบ” แล้ว คนไทยส่วนใหญ่รู้จักกันดีว่าเป็นผู้มีส่วนอย่างสำคัญในการพลิกประวัติศาสตร์การดับสลายของอาณานิคมในอินโดจีนด้วยชัยชนะที่เดียนเบียนฟู ผมได้อ่านหนังสือ “หวอเหงียนย๊าป : จอมทัพคู่บารมีโฮจิมินห์” และคำอธิบายเพิ่มเติมว่า “พี่ใหญ่แห่งกองทัพเวียดนาม 1 ใน 10 นักการทหารที่โลกยกย่อง” เขียนโดย ศุภปริดา พนมยงค์ และปรีดี ข้าวบ่อ ที่เพิ่งวางตลาดเมื่อเร็วๆ นี้ ขอนำเรื่องราวของนักการทหารผู้ยิ่งใหญ่จากหนังสือมาเล่าสู่กันฟัง

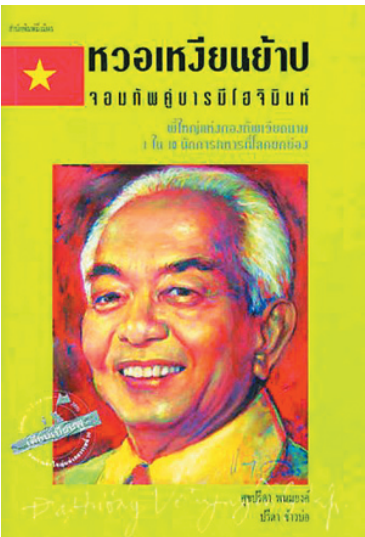
ปัจจุบันหวอเหงียนย๊าป อายุ 98 ปี เป็นปูชนียบุคคลของชาวเวียดนาม เจกเช่นเดียวกับโฮจิมินห์ รัฐบาลผู้คุมหัวเหว็ดต่อสู้เพื่อเอกราชอย่างไม่ย่อท้อ เป็นระยะเวลายาวนาน และอยู่ในหัวใจของคนเวียดนามไม่เสื่อมคลาย

ประเทศเวียดนามมีพรมแดนติดกับจีนทางตอนเหนือ จึงถูกอิทธิพลของจีนครอบงำมาโดยตลอด และถูกปกครองโดยจีนอย่างเด่นชัดเป็นเวลา 700-800 ปี และนับตั้งแต่ ค.ศ.1884 เป็นต้นมา ก็ตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ถูกกดขี่ข่มเหง ขูดรีดหาประโยชน์ และขูดรีดถูกส่งกลับประเทศแม่ และถูกคนเวียดนามด้วยกันเองที่เป็นมือเป็นแขนของเจ้าอาณานิคมรีดนาทาเร้นอีกทางหนึ่ง เมื่อสู้รบกับฝรั่งเศสชนะจบสิ้นได้ตั้งประเทศเวียดนามเหนือเหนือเส้นขนาน 17 แล้ว ก็ยังต้องสู้รบกับอเมริกาในสงครามแย่งชิงเวียดนามใต้อีก นับเวลาการต่อสู้กับฝรั่งเศสและอเมริกาเป็นเวลารวม 81 ปี

ในวัย 18-19 ปีของผมอันไร้เดียงสาเชื่อว่าการที่ไทยยอมเป็นฐานทัพให้อเมริกาเอาลูกระเบิดไปบอมบ์เวียดนามเหนือเป็นสิ่งที่ถูกต้องนั้น ผมมีเพื่อนเวียดนามได้อธิบายให้ฟังว่าบ้านเมืองเขา นั้นมีความทุกข์เพียงไร นับแต่ปู่และพ่อของเขาเกิดจนถึงวันนั้น (ประมาณปี 1966) ไม่มีสักวันเดียวที่แผ่นดินเวียดนามมีความสงบ ผมจึงหาใจไปมาก และเริ่มเข้าใจโลกกว้างขวางขึ้น

ในวัยเด็กของหวอเหงียนย๊าปบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรักชาติต้องการต่อสู้เพื่อเอกราชของคนเวียดนามอย่างแรงกล้า นั่นคือ (1) พ่อของเขาคือ เป็นชาวชนบทธรรมดาๆ ที่มีความรู้แพทย์แผนโบราณและมีความคิดทางการเมือง (2) อาจารย์ตั้งถายมาย (ปัญญาชนผู้รักชาติคนสำคัญ ซึ่งต่อมาเป็นพ่อตาของเขา) (3) โฮจิมินห์ (อีกชื่อหนึ่งคือ เหวียนอ้ายก๊วก) ผู้เขียนบทความปลุกคนรักชาติให้ลุกขึ้นต่อสู้และเขาได้อ่านตอนอายุ 13 ปี

หวอเหงียนย๊าป เรียนหนังสือเก่งมากจนได้เข้าเรียนโรงเรียนกฎหมายฮานอย ซึ่งยึดถือหลักสูตรของฝรั่งเศส มีหลายส่วนคล้ายคลึงกับหลักสูตรธรรมศาสตร์บัณฑิตของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองของไทย เมื่อเขาได้พบกับโฮจิมินห์ผู้มีอายุมากกว่าถึง 20 ปี หวอเหงียนย๊าปก็กลายเป็นผู้ร่วมงานคนสำคัญในการกู้ชาติ เขามีผลงานโดดเด่นจนกลายเป็นผู้นำการต่อสู้ทางการ

ทหารของกลุ่มกู้ชาติเวียดนามห์ ทั้งที่เกิดขึ้นไม่เคยเข้าโรงเรียนนายทหารใดๆ เขาอ่านศึกษาเองจากประวัติศาสตร์สงครามจีนเวียดนาม การรบของนโปเลียน นักการทหารสำคัญของโลก ฯลฯ

ผลงานชิ้นเอกของเขาที่โลกตะลึงก็คือการเป็นผู้บัญชาการรบสงครามเดียนเบียนฟู กลุ่มเวียดนามห์นั้นได้สู้รบกับฝรั่งเศสมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อญี่ปุ่นผลักดันฝรั่งเศสออกไปได้และแพ้สงครามโลกในไม่กี่เดือนต่อมา ขบวนการกู้ชาติก็ฉวยโอกาสประกาศตั้งประเทศ แต่เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ฝรั่งเศสอยู่ในฝ่ายผู้ชนะสงครามก็ต้องการกลับมาเป็นเจ้าอาณานิคมในอินโดจีนต่ออีก เมื่อทำอย่างนี้ก็แน่นอนว่าต้องเจอกับกลุ่มผู้กู้ชาติเวียดนามห์

หวอเหงียนย๊าป มือขวาของโฮจิมินห์ด้านการทหารในวัยต้น 40 ปี ก็วางกลยุทธ์จะเอาชนะฝรั่งเศสให้เด็ดขาด เอาเอกราชของเวียดนามทั้งประเทศคืนมา แต่ฝรั่งเศสก็ไม่เบา ส่งนายทหารฝีมือดีมาต่อสู้สงครามจรยุทธ์ หวอเหงียนย๊าปผู้มีประสบการณ์สงครามมายาวนาน ก่อนสงครามโลกได้ไปฝึกปรือฝีมือและอบรมในจีนและสหภาพโซเวียต (ขณะนั้นชัดเจนขึ้นทุกทีว่า กลุ่มผู้กู้ชาติยึดถืออุดมการณ์สังคมนิยม) จนมีความพร้อมยิ่งขึ้น มีทั้งแพะและชนะในสงครามย่อยๆ หลายครั้ง แต่ทุกชัยชนะแสดงให้เห็นถึงความเป็นอัจฉริยะทางทหารของหวอเหงียนย๊าป

ศึกสำคัญที่ฝรั่งเศสต้องการสู้รบให้ผู้ต่อสู้แพ้อย่างราบคาบเพื่อถอดใจก็คือสงครามเดียนเบียนฟู เมืองนี้มีพื้นที่เพียง 18 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่บนที่ราบซึ่งรายล้อมด้วยภูเขาสูง อีกชื่อของเมืองนี้คือเมือง “แถง” ซึ่งแปลว่า “เมืองปลายนา” เดิมเคยขึ้นกับเขตสิบสองจุไทย ในอาณาจักรหลวงพระบาง และขึ้นตรงกับอาณาจักรสยามตั้งแต่ยุคกรุงธนบุรี ชาวเมืองนี้ก็คือ ชาวไทดำบรรพบุรุษของคนไทยจำนวนมาก ผู้ใช้ภาษาตระกูลไทเหล่านี้แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ มีวัฒนธรรมอันงดงามสืบทอดกันมายาวนาน (คงจำเพลง “ไทยดำรำพัน” กันได้ เพลงนี้มีรากจากการต่อสู้ครั้งนั้น)

ฝรั่งเศสส่งพันเอกเดอกลัสตริย์ นายทหารวัย 52 ปี ผู้ผ่านการรบอย่างโชกโชนจากสมรภูมิยุโรปในสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นผู้บัญชาการรบครั้งนี้

ฝ่ายฝรั่งเศสวางป้อมค่ายตามยุทธวิธีอย่างแข็งขัน สร้างสนามบินใหญ่เพื่อลำเลียงเสบียง อาวุธ ยุทโธปกรณ์ สับเปลี่ยนส่งกำลังบำรุง เรียกได้ว่าแทบทุกตารางนิ้วของเดียนเบียนฟูพร้อมต่อการสู้รบชนิดไม่มีใครสามารถฝ่าเข้ามาได้ โดยมีทั้งกองพันพลร่ม กองพันทหารต่างแดน ฯลฯ มีกำลังทหารถึง 15,000 นาย

ด้านเวียดมินห์ของหวอเหงียนย๊าป ทำสิ่งที่ฝ่ายฝรั่งเศสคาดไม่ถึงคือขบขันใหญ่และยุทธโธปกรณ์ขึ้นบนยอดเขาด้วยกำลังคนและจักรยานด้วยความอดทน โดยตระหนักว่าฝรั่งเศสต้องการล่อให้ฝ่ายเขาไปติดกับ และโอบล้อมพิชิตให้ราบคาบเป็น “พื้นที่สังหาร” แต่เขาต้องการกลับกันคือให้ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายติดกับเสียเองด้วยกลยุทธ์ที่คาดไม่ถึงคือปืนใหญ่ที่ระดมยิงลงมาอย่างแม่นยำ และกำลังทหารราบจำนวนมากมายด้วยกลยุทธ์อันแหลมคม

ฝรั่งเศสนั้นประมาณคู่ต่อสู้ต่ำไปว่าหวอเหงียนย๊าปไม่เคยเรียนโรงเรียนนายทหาร ไม่มีความรู้ ไม่มียุทธโธปกรณ์ ไม่มีขีดความสามารถในการตอบโต้ อย่างดีก็มีกำลัง 20,000 นาย โดยหารู้ไม่ว่าหวอเหงียนย๊าปมีกำลังรบถึง 55,000 นาย มีปืนใหญ่และปืนต่อสู้อากาศยาน 200 กระบอก (ฝรั่งเศสมีเพียง 28 กระบอก) มีที่ปรึกษาจากจีนและโซเวียตรวมให้คำแนะนำ อาวุธ ส่วนหนึ่งได้ก่อนหน้ามาจากหัวหน้าเสรีไทย ท่านอาจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งหนีออกจากสงครามโลกที่อเมริกาส่งมาให้

สิ่งที่ทำให้ฝรั่งเศสแพ้อย่างยับเยินที่สุดก็คือสนามบินถูกยึดจนใช้การไม่ได้ การส่งกำลังบำรุงก็ถูกตัดขาดเพราะถูกรายล้อมด้วยกลุ่มเวียดมินห์ อีกทั้งอากาศมืดมิดฝนตกจนไม่สามารถใช้เครื่องบินโจมตีทางอากาศได้ กำลังพลของหวอเหงียนย๊าปที่จัดวางไว้เป็นอย่างดีรวมทั้งอุปกรณ์สงครามต่างๆ ทำให้อยู่ในสถานะได้เปรียบ

หวอเหงียนย๊าปรออยู่หลายวันจนเห็นโอกาสเหมาะเข้าโจมตีในวันที่ 13 มีนาคม 1954 เพียง 5

น้ำจิ้มอาหารสมอง

The reason universities are so full of knowledge is that the students come with so much and they leave with so little.

Marshall McLuhan (1911-1980)

เหตุผลที่มหาวิทยาลัยเต็มไปด้วยความรู้ก็เพราะเมื่อนักศึกษาเข้ามาเรียนนั้นได้แบกความรู้เข้ามาเต็ม แต่เมื่อออกไปก็เหลือน้อยอยู่น้อยมาก

วันที่ยึดสนามบินได้ เครื่องบินฝรั่งเศสถูกยิงตก 62 ลำ เสียหาย 167 ลำ (มีทั้งหมด 420 ลำ) ทหารถูกระดมยิงด้วยปืนใหญ่และการสู้รบจนตายเป็นไปไม่ร่วง ชาวสงครามไปถึงฝรั่งเศสทุกวันจนประชาชนทนเห็นไม่ไหว สุดท้ายรัฐบาลต้องสั่งให้ยอมแพ้ในวันที่ 7 พฤษภาคมปีเดียวกัน กำลังพลฝรั่งเศสตาย 5,000 นาย ถูกจับเป็นเชลย 10,000 คน (กว่าครึ่งบาดเจ็บ) รวมทั้งเดอกลัสตริย์ด้วย ส่วนเวียดมินห์นั้นสูญเสีย 7,900 นาย บาดเจ็บอีก 15,000 นาย ความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสครั้งนี้ นำไปสู่การถอนตนจากการเป็นอาณานิคมครอบครองอินโดจีนในที่สุด

ในสงครามกับอเมริกาในเวลาต่อมา หวอเหงียนย๊าปก็มีบทบาทสำคัญมาตลอด จนถึงวันที่อเมริกาถอนผู้คนจากสถานทูตอย่างโกลาหลในปี 1975 ในที่สุด เวียดนามก็ได้รับเอกราชครบถ้วน สองส่วนของแผ่นดินได้กลายเป็นประเทศเดียวกัน

ความรักสามัคคี การยอมตายเพื่อเอกราช อุดมการณ์อันเด็ดเดี่ยวของผู้นำ และความเสียสละของคนเวียดนาม เป็นหัวใจสำคัญของการกู้ชาติ โดยโฮจิมินห์และหวอเหงียนย๊าปมีส่วนอย่างสำคัญยิ่ง ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

เรื่องจริงหรือเท็จไม่ทราบ แต่มีแง่มุมให้คิด พ่อช้อตรคนใหม่มาครั้งดวงใจ ใครจะต้องไม่ได้เลย วันหนึ่งขณะล้างรถอยู่ที่หันไปเห็นลูกชายอายุ 4 ขวบกำลังเอาเศษหินขูดขีดข้างรถ อารมณ์โกรธทำให้กระชากลูกมาแล้วตีมือลูกอย่างแรงหลายครั้ง โดยลืมไปว่าในมือมีกุญแจเลื่อนสำหรับไขน็อตอยู่

ที่โรงพยาบาล หมอต้องตัดนิ้วออกทั้งหมดเพราะฉีกขาดรุนแรง ลูกชายนอนเจ็บอยู่ถามพ่อว่า “พ่อครับ เมื่อไหร่นิ้วมันจะงอก” พ่อสะอื้นนอก ปวดร้าวใจอย่างสุดจะทน และเมื่อกลับมาที่บ้านเขาก็เห็นรอยขูดขีดของลูกบนรถว่า “love you dad”

รุ่งขึ้นเขามาตัวตาย เรื่องนี้มีแง่คิดว่าบ่อยครั้งเราสับสนระหว่าง “สิ่งของ” และ “คน” เรามักรัก “สิ่งของ” และใช้ “คน” แทนที่เราจะรัก “คน” และใช้ “สิ่งของ” “สิ่งของ” นั้นเราหาเมื่อใดก็ได้ ดังนั้น เราควรแค้ใช้มันเท่านั้น แต่ “คน” นั้นหายากยิ่งโดยเฉพาะคนที่รักเรา

ที่สมควรก็คือ love people และ use things แทนที่จะ love things และ use people ดังที่เราเผอเรอทำกันอยู่บ่อยๆ

ความโกรธอาจทำให้เกิดปัญหาซึ่งเกิดจากความสับสนระหว่างสองสถานการณ์นี้ได้ดังเรื่องเล่าข้างต้น